

ปริทัศน์รอบ 100 ปี มาร์กซ์

งาน 100 ปี ของคาร์ล มาร์กซ์
ที่ บัลติมอร์
มหาวิทยาลัยรัฐแมริแลนด์
สหรัฐอเมริกา*

มโนภาส เนาวรังสี**

ท่ามกลางสายฝนที่กระหน่ำลงมาอย่างไม่ลดละท่ามกลางเดือนเมษา ซึ่งความจริงอากาศหน้าฤดูใบไม้ผลิควรจะเดินทางมาถึงแล้ว แต่เปล่า ความหนาวเย็นและลมแรงยังคงครองความเป็นเจ้าอยู่ ผู้คนแถว ๆ เมืองวอชิงตันแค้ตแลนดิ้งจนถึงนอร์ทคาโรไลน่าบ่นกันพึมพำ

ถึงกระนั้น ผู้คนที่สนใจชีวิตและผลงานของนักปรัชญาและนักปฏิวัติชาวเยอรมันชื่อคาร์ล มาร์กซ์ ก็ยังฝ่าสภาวะอากาศอันเลวร้ายไปร่วมชุมนุมถกเถียงการอภิปรายกันอันหนาแน่นที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐแมริแลนด์ วิทยาเขตบัลติมอร์

จากการให้สัมภาษณ์หนังสือพิมพ์รายวันที่ทรงอิทธิพลและมีผู้อ่านมากที่สุดของแมริแลนด์ "เดอะ ซัน" ศาสตราจารย์นอร์แมน เลวิน ผู้สอนประวัติศาสตร์ความกึกทางตะวันตกกล่าวว่า

"วันที่ที่คุนเฮย์ชื่อคาร์ล มาร์กซ์ ก็จะคงมีการเกิดความเข้าใจผิดกันทันที คนส่วนใหญ่เขาจะหาว่าคุนเป็นคอมมิวนิสต์ และที่ก่กเขาโดยอัตโนมัติว่า คุนกำลังพูดถึงเกี่ยวกับมอสโคว์หรือไม่กี่ผู้นำโซเวียต" เช่นเดียวกันกับที่โปรเฟสเซอร์ อี. พี. ทอมป์สัน กล่าวที่วอชิงตันก่อนหน้านั้น ในฐานะผู้นำกลุ่มต่อต้านการใช้อาวุธนิวเคลียร์จากอังกฤษ แกบอกกว่า ผู้นำและรัฐบาลอเมริกันยังได้ประโยชน์จากการ

* พิมพ์ครั้งแรกใน ประชามติ ฉบับที่ 4-10 พฤษภาคม 1983.

** อาจารย์ด้านสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปัจจุบันเป็นนักศึกษาระดับปริญญา-

ครอบงำทางความคิดของผู้คนส่วนใหญ่ โดยอ้างว่ากลุ่มต่อต้านการใช้อาวุธนิวเคลียร์ของผู้คนในยุโรป เป็นกลุ่มพวกที่ได้รับการสนับสนุนจากโซเวียต และเป็นพวกนิยมลัทธิคอมมิวนิสต์โดยปริยาย

ไม่ว่าในมหาวิทยาลัยหรือองค์กรทั่วไปในสหรัฐอเมริกา ทั้งทางการเมืองและเอกชน พยายามบีบกันเสรีภาพทางความคิดอย่างไร และโดยเฉพาะบีบกันไม่ให้มีการได้เรียนรู้ความคิดทางการเมืองและปรัชญาของคาร์ล มาร์กซ์ แค่นับวันความสนใจใฝ่รู้ และต้องการที่จะเข้าใจว่า นายคาร์ล มาร์กซ์คนนั้น เขียนอะไรพูดอะไรเอาไว้บ้าง ทำไมถึงได้มีการห้ามปรามขู่เข็ญ มีการทำร้ายและถูกจับเข้าคุก เพราะสนใจเรียนรู้ในความคิดดังกล่าวมาทุกยุคทุกสมัย

หันมาดูปัญหาเฉพาะที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ดนั่นเอง หลายปีมาแล้ว ไพรเฟสเซอร์เบอร์ทอลด์ อุลด์แมน ถูกคณะผู้บริหารหรือกรรมการปฏิเสธที่จะแต่งตั้งให้เป็นคณบดี ทั้ง ๆ ที่พวกเขาจารย์ในมหาวิทยาลัยแห่งนั้นพากันเลือกสรรแล้ว ชื่อกล่าวหาก็คือ ไพรเฟสเซอร์ อุลด์แมน เป็นมาร์กซิสต์นั่นเอง

การจ้างงานเพื่อระงับถึงคาร์ล มาร์กซ์ เนื่องในวาระครบรอบร้อยปีตั้งแต่เขาคายเมื่อปี 1883 ที่ ไพรเฟสเซอร์นอร์แมน เลวิน กว่าจะสามารถทำได้สำเร็จจึงไม่ต้องสงสัยว่าจะมีอุปสรรคมากมายเพียงไร

ถ้าพูดถึงเป้าหมายเพื่อให้งานนี้บรรลุถึงความเข้าใจเรื่องความคิดของมาร์กซ์ เพียงใช้ช่วงการสัมมนาใช้เวลาสองวัน และอาศัยรูปแบบที่ใช้กัน

ในมหาวิทยาลัยอเมริกันโดยทั่วไป ความสำเร็จคงอยู่ห่างไกลเอามาก ๆ แต่ถ้าหากพูดถึงว่าการให้ในงานสัมมนานี้ มีผลทางก้านให้ผู้คนส่วนใหญ่ที่เป็นปัญญาชนที่เข้าร่วมตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้และคุณค่าของงานเขียนและความคิด วิธีการศึกษาของ คาร์ล มาร์กซ์ ประเด็นหลังนี้อาจสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

จุดเด่นของงานคือการเข้าฟังคำบรรยายของ ไพรเฟสเซอร์เควิก แมกดีแลนค์ จากมหาวิทยาลัยแคนเทอร์เบอรี ประเทศอังกฤษ เนื้อหาคำบรรยายกล่าวถึงว่า ทำไมความคิดของคาร์ล มาร์กซ์จึงมีอิทธิพลและมีประโยชน์ต่อผู้คนในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะผู้ที่ตกอยู่ภายใต้สภาพถูกเอารัดเอาเปรียบอย่างเช่นกรรมกรหาเช้ากินค่ำและชาวไร่ชาวนา ประเด็นแรกที่ไพรเฟสเซอร์เสนอ เพราะความคิดของมาร์กซ์ เป็นผลรวมมาจากการศึกษาความคิดก้านต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ ซึ่งปรากฏขึ้นมาทั้งในช่วงที่มาร์กซ์มีชีวิตอยู่ และก่อนหน้าเขา โดยแบ่งความคิดของนักปราชญ์ออกเป็นสามกลุ่มใหญ่ กลุ่มแรกคือนักปรัชญาเยอรมัน กลุ่มที่สองนักปรัชญาทางก้านความคิดทางการเมืองและสังคมนิยมของฝรั่งเศส กลุ่มสุดท้ายคือนักปรัชญาทางก้านเศรษฐกิจการเมืองของอังกฤษ การที่คาร์ล มาร์กซ์ สามารถวิเคราะห์ข้อบกพร่องของนักปรัชญาทั้งหลายเหล่านั้นและเสนอความคิดผลรวมออกมาได้เอง ทำให้ความคิดและวิธีการศึกษาของเขาครอบคลุมรอบก้าน เพราะถ้าเอ่ยชื่อนักปราชญ์ที่มาร์กซ์ศึกษาและโต้แย้งดังกล่าวมาแล้วเช่นเฮเกล, รุสโซ หรือ อาคม สมิท, วิการ์โค หรือแม้กระทั่งชาร์ล คาร์วิน ผู้คนในสมัยปัจจุบันยังคงอยู่ภายใต้

ความครอบงำทางปัญญาอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น โดยเฉพาะชาวตะวันตกหรือผู้ที่เกิดความแนวความคิดที่มาร์กซ์เสนอว่าเป็นผู้แทนของชนชั้นกฏมพี

โปรเฟสเซอร์เควิก บรรยายถึงความสำคัญของงานเขียนของมาร์กซ์ ซึ่งถูกเน้นเฉพาะด้านมากเกินไป โดยเฉพาะคนรุ่นหลังมักให้ความสำคัญกับงาน “คำประกาศของชาวคอมมิวนิสต์ (1849)” หรือน้อยคนที่จะอ่าน “ทุน” งานชิ้นสำคัญของเขา ทำให้ภาพการมอง หรือการรับรู้เรื่องความคิดของมาร์กซ์ เป็นเรื่องลึกลับและเกินความเข้าใจของคนธรรมดา ทั้ง ๆ ที่เป้าหมายของการศึกษาและการศึกษาค้นของมาร์กซ์ก็เพื่อประโยชน์ของคนที่อยู่ในฐานะทางชนชั้นชายแรงงานหรือกรรมาชีพ และตลอดชีวิตของเขาถือึกเพื่อเป้าหมายการยกสถานะภาพของผู้นั้นชนชั้นนี้ในยุคสมัยของเขา

ฉะนั้น การศึกษางานทางความคิดของมาร์กซ์ จึงควรควัพัฒนาการทางความคิดของคนเขียนตัวผู้รู้จักงานของเขาตั้งแต่เริ่มต้น ที่เน้นสภาพความเป็นคนที่สมบูรณ์ และจนกระทั่งถึงงานหลักเรื่อง “ทุน” ที่เขาวิเคราะห์ว่า ทำไมสังคมปัจจุบันนี้เรียกกันว่าสังคมที่มีระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเป็นหลัก จึงเติบโตขึ้นมาได้ และทำไมการสั่งสมความมั่งคั่งของชนชั้นนายทุนจึงเป็นไปได้

เนื่องจากเวลาที่ใช้ในการบรรยายมีเพียงห้าสิบนาที โปรเฟสเซอร์เควิกจึงกล่าวถึงแต่หัวข้อเรื่องใหญ่ ส่วนรายละเอียดในการศึกษา การถกเถียงและการตอบปัญหากินเวลาต่อมาอีกสองชั่วโมงเต็ม ๆ พวกโปรเฟสเซอร์และปัญญาชนที่ร่วมฟังคำบรรยายของโปรเฟสเซอร์เควิก ต่างก็

แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมวงอภิปรายกันอีกด้วย

รายการอื่นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่โปรเฟสเซอร์ บรูซ มาชลิน จาก เอ็มไอที. มาบรรยายแทนแอนโธนี่กิดเคินด์ในวันที่สิบหก และมีการประชุมย่อย พูดถึงหัวข้อมาร์กซ์และงานของเขา เกี่ยวกับศาสนา ผู้หญิง วัฒนธรรมของคนผิวดำ ส่วนใหญ่ผู้บรรยายเกี่ยวข้องล้วนแล้วแต่มาจากมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง อย่างเช่น สเตนฟอร์ด จอร์นซอพกิน มิชิแกน เสด เป็นกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการเติบโตของกลุ่มปัญญาชนอเมริกัน ที่สนใจและเห็นความสำคัญของความคิดของมาร์กซ์ และส่วนใหญ่ออกตัวว่าเป็นมาร์กซิสต์

สิ่งที่ทางผู้จัดสัมมนาเปลี่ยนแปลงได้แก่ งดฉายหนังเรื่อง ชีวิตของคาร์ล มาร์กซ์ผู้ต้นสะเทือนโลกเพราะถ่ายทำไม่เสร็จตามกำหนด ที่ห้องสมุดของมหาวิทยาลัยมีงานแสดงภาพชีวิตและครอบครัวของมาร์กซ์ ส่วนใหญ่มักเคยปรากฏในหนังสือชีวประวัติของมาร์กซ์ ที่เรียกร้องความสนใจจากผู้ร่วมการสัมมนาอย่างยิ่งก็คือ งานแสดงประกอบการอ่านงานของนักเขียน เยอรมัน เบอโรโตลเบรชท์ เรื่อง “เดอะกูคูแมน ฟรอมเซเดน”

กระแสนของผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับการจัดงานสัมมนาของโปรเฟสเซอร์เลวิน สะท้อนออกมาในหลายรูปแบบและหลายลักษณะ ทันทีแพทย์ในเมืองบัตคิมอร์เขียนจดหมายโจมตีทางหน้าหนังสือพิมพ์ขึ้นว่า “ช่วย” “ในขณะที่ประธานาธิบดีเรแกน ต้องการหยุดยั้งการเผยแพร่ความคิดมาร์กซ์ในแถบอเมริกากลาง คนพวกนี้กลับเอาภาษีมายังจัดงานเพื่อระลึกถึงมาร์กซ์” นักศึกษาที่

เขียนอยู่ปีสองคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์กันว่า เขาไม่รู้เรื่องและไม่เคยได้ยินชื่อของนายคาร์ล มาร์กซันเดียตั้งแต่เกิด จนกระทั่งมาเห็นงานแสดง ภาพในห้องสมุด เขาเกลียดคอมมิวนิสต์มาก แต่ไม่ทราบว่าเป็นอะไร และไม่รู้เสียด้วยซ้ำว่าคาร์ล มาร์กซเกี่ยวข้องกับลัทธิคอมมิวนิสต์อย่างไร

ตัวอย่างของคนที่ไม่ได้มีอาชีพเกี่ยวข้อง การสอนหนังสือในมหาวิทยาลัย หรือทำงานเมื่ออาชีพ ขัรบรถบรรทุกคนหนึ่งกล่าวว่า ความสำคัญของการสัมมนาในครั้งนั้นมีผลมาก เพราะที่อื่นเขาก็จัดกัน แต่ไม่อาจใช้สถาบันทางการศึกษาชั้นสูงได้ อย่างที่นิวอริคซึ่งมีนักเรียนจำนวนมากกว่าที่บัลติมอร์ แต่ก็ออกไปจัดนอกมหาวิทยาลัย เขาบอกถึงความคิดที่ว่า ทำไมถึงได้มาร่วมงาน มันมีทางเลือกมากมายสำหรับกรรมกรหรือคนชนค้ำอเมริกา ถึงแม้จะไม่กิน ทงงาน แต่พวกเขาหาทางระบาย ได้ด้วยการนั่งเฝ้าจอโทรทัศน์ดูกีฬาบนเท็งรับเช็คเงินสะสมพออยู่ได้กันตาย หรือไม่นั่งตามร้านเหล้า เขาไม่เลือกทางนั้นเพราะมีไอศได้ขัรบรถบรรทุกให้ทางมหาวิทยาลัย รู้จักพวก โปรเฟสเซอร์หลายคนที่มีความคิดอ่าน และขณะเดียวกันก็ทำงานเป็นตัวแทนกลุ่มกรรมกรซึ่งต้องตอบคำถามสำคัญ ๆ ในการประชุมอยู่บ่อย และจะหาคำตอบปัญหาที่เกิดขึ้นในอเมริกัน ไม่ได้ที่อื่น นอกจากอ่านงานของมาร์กซ

อีกคนหนึ่งช่างซ้ายพิการ เป็นคนผิวดำมาจากอริซัน คี.ซี. ทำงานอยู่ร้านขายหนังสือ เขาเล่าให้ฟังว่าที่อริซัน คี.ซี. ก็มีภารกิจงาน ที่ร้านขายหนังสือถนนโคลัมเบีย ชื่อ ฮอลท์ ออนเอวิท แต่ไม่ใหญ่โต บรรยายภาพของคนชั้นต่ำจริงๆมาก

กว่าบรรยายภาพของปัญญาชน พวกปัญญาชนมี โอกาสดีและปลอดภัยในการศึกษาความคิดของ คาร์ล มาร์กซ ถ้าถูกเอพีไอหรือซีไอเอเล่นงาน อย่างหนักก็ถูกไล่ออกจากตำแหน่ง แต่อย่างพวก เขาซึ่งเป็นคนมีศัขัยแล้ว ลองรัฐบาลกวาดเมื่อไร ต้องเข้าอนซังเต ไม่ได้พูดได้เกิดหรือออกมาดู โลกภายนอกอีกแน่ ๆ เขาให้ความคิดเห็นว่างาน สัมมนาอย่างนี้ถ้าเกิดขึ้นบ่อย ๆ คงจะดี เพราะผู้ คนมัทยกย่องให้เกียรติสถาบัน และที่สำคัญคนไม่มีเงินจะได้ร่วมเข้าฟัง ได้ความรู้ด้วย ไม่เช่นนั้น พอรัฐบาลบอกให้ไปรบที่เกาหลี ที่เวียดนาม หรือ ที่แอลซัลวาฮอร์ เพราะรัสเซีย เพราะคอมมิวนิสต์ กำลังรุกราน ไม่รู้โอโหนโอหนาก็ไปตายหรือบอกว่า รัฐบาลต้องเพิ่มงบประมาณเพื่อการทหารป้องกัน ประเทศ คนอย่างเขาก็ต้องก้มหน้าก้มตาเสียภาษี หลีกเลี้ยงก็ถูกจับ โดยไม่มีความรู้ว่ามีสาเหตุอะไร

โปรเฟสเซอร์เลวินคนจัด และคณะกรรมการ เพื่อการศึกษามนุษย์ศาสตร์ผู้ให้เงินทุนจัดร่วมกับ คณะประวัติศาสตร์มหาวิทยาลัยแห่งรัฐแมริแลนด์ คูเหมือนจะตกเป็นเป้า โจมตีตั้งแต่เริ่มโครงการนี้ กลุ่มคอนเซอร์เวทิฟ คอลิสต์ ซึ่งมีสำนักงานใหญ่ อยู่รัฐเวอร์จิเนียจัดประชุมสัมมนาขึ้นมาแข่งขัน และยื่นข้อเสนอต่อวุฒิสภาในอริซัน ไม่เห็นด้วยกับการจัดงานอะไรก็ตามหรือรูปแบบใดก็ตามที่มี ชื่อเกี่ยวกับ "บิดาแห่งลัทธิคอมมิวนิสต์"

อย่างไรก็ตาม งานสัมมนาวิจัยของคาร์ล มาร์กซที่มหาวิทยาลัยแห่งรัฐแมริแลนด์ วิทยาเขต บัลติมอร์ ซึ่งมีขึ้นในวันที่ 15-16 เมษายน ที่ผ่าน มาแล้ว ส่วนใหญ่ทุกอย่างผ่านไปด้วยดี และเป็น

